

בש"פ 6462/14 - מדינת ישראל נגד אליאב עמר

בבית המשפט העליון
בש"פ 6462/14

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: אליאב עמר

בקשה שניה להארכת מעצר מעבר לתשעה חודשים לפי
סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה -
מעצרים), התשנ"ו-1996

בשם המבקשת: עו"ד דפנה שמול

בשם המשיב: עו"ד ניר ליסטר

החלטה

1. לפניי בקשה שניה להארכת מעצרו של המשיב בתשעים ימים, החל מיום 8.10.2014 או עד למתן פסק דין בת"פ 24379-10-13, בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם.

כתב האישום

2. כתב האישום המתוקן אשר הוגש נגד המשיב, מייחס לו קשירת קשר לביצוע שורה של מעשי מרמה, למטרת רווח כלכלי. מסופר בכתב האישום, כי המשיב פעל, יחד עם אנשים נוספים, ליצירת מצג שווא אשר לפיו בכוונתם להפעיל אולם אירועים. על סמך מצג שווא זה, קנו המשיב ושותפיו ציוד יקר ערך וסחורות רבות (כגון: ציוד הגברה, מסכים ותאורה; מכשירי חשמל; וריהוט), בשווי כולל של 1,034,347 ש"ח, וזאת ב-31 הזדמנויות שונות. התשלום עבור טובין אלה, נעשה באמצעות שיקים, כאשר המשיב ושותפיו ידעו ששיקים אלה לא יכובדו, בהיותם חסרי כיסוי. באופן דומה, ניסה המשיב (בצוותא עם שותפיו) לקבל במרמה טובין נוספים, בסך 14,100 ש"ח. לאחר שספקי הציוד והסחורות גילו כי לשיקים אין כיסוי, ולאחר שלא עלה בידם ליצור קשר עם מי משותפיו של המשיב, התגלה כי הטובין שסופקו למשיב ולשותפיו - נעלמו, והציוד אשר הותקן במקום - פורק ונלקח.

3. במסגרת הקשר האמור, המשיב הנחה אדם בשם משה זריהן (להלן: זריהן), לפתוח חשבון בנק ולהנפיק את פנקסי השיקים, אשר שימשו בהמשך כאמצעי תשלום. בנוסף, הורה המשיב לזריהן ולאדם נוסף, בשם ניסים אלמלך, לשכור מבנה שימש, כביכול, כ"אולם אירועים". בהמשך, זריהן חתם על שיקים והעביר אותם לידי המשיב, וזאת בתמורה ל"משכורת חודשית" אשר הובטחה לו מפי המשיב.

4. בשל מעשים אלה, יוחסו למשיב העבירות הבאות: קשירת קשר לפשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); 28 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין [יוער, כי ייתכן שכתב האישום לא תוקן באופן קוהרנטי בהיבט זה - א.ש.]; וכן עבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין.

הליכים קודמים

5. המבקשת הגישה לבית המשפט המחוזי בבאר שבע בקשה להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, בנימוק כי קיים יסוד סביר לכך שהמשיב יסכן את ביטחון הציבור או ישבש את מהלכי המשפט. במסגרת הדין בבקשה זו, הסכים בא-כוחו של המשיב לקיומן של ראיות לכאורה להוכחת העבירות אשר יוחסו למשיב. בהחלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט נ' אבו טהה), במ"ת 24392-10-13, מיום 13.10.2013, נקבע כי האופי, ההיקף והשיטתיות של עבירות הרכוש אשר מיוחסות למשיב, מקימים עילה למעצרו, ועילה זו זוכה למשנה תוקף בהיתן עברו הפלילי של המשיב. בית המשפט המחוזי קבע, כי ניתן להשיג את תכלית המעצר גם באמצעות חלופת מעצר, ועל כן הורה בית המשפט על שחרורו של המשיב למעצר בית מלא, בפיקוח ובתנאים מגבילים.

6. המבקשת לא השלימה עם שחרורו של המשיב לחלופת מעצר, והגישה ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי. בהחלטתו של השופט ע' פוגלמן, בבש"פ 6916/13, מיום 17.10.2013, התקבל הערר באופן חלקי, ונקבע כי ההחלטה בעניין מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו תוחזר לפתחו של בית המשפט המחוזי, אשר יכריע בה לאחר עיון בתסקיר מעצר שיוגש על-ידי שירות המבחן.

7. ביום 19.11.2013, לאחר שהוגש תסקיר המעצר, ולאחר שמיעת טענות הצדדים, ניתנה החלטתו של בית המשפט עמוד 2

המחוזי. בהחלטה זו נאמר, כי בחינת "התמונה הרחבה", ביחס למסוכנות הנשקפת לציבור מן המשיב וביחס לחלופות המעצר שנבחנו, מובילה למסקנה לפיה אין בכוחן של החלופות להשיג את תכלית המעצר. לפיכך, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו.

8. בהמשך, הגיש המשיב לבית המשפט המחוזי בקשה לעיון חוזר, במסגרתה התבקש בית המשפט לבחון חלופת מעצר נוספת. החלופה המוצעת נבחנה על-ידי שירות המבחן, אשר נמנע מלהמליץ על שחרורו של המשיב, בפרט בשל הערכת הסיכון הגבוהה בעניינו, וקיומו של ספק בדבר האפשרות המעשית להציב למשיב גבולות, במסגרת חלופת המעצר שנבחנה. בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, מיום 14.1.2014, נדחתה הבקשה. בקשה נוספת לעיון חוזר, אשר הוגשה על-ידי המשיב, נדחתה בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, מיום 8.6.2014.

9. בתוך כך חלפו תשעה חודשים, והמבקשת הגישה לבית משפט זה בקשה להאריך את מעצרו של המשיב בתשעים ימים נוספים. ביום 8.7.2014, לאחר דיון בבקשה זו, הסכים המשיב, בהמלצתו של השופט נ' סולברג, להארכת מעצרו בתשעים ימים נוספים, וכך הורה בית המשפט (בש"פ 4677/14). צוין בהחלטה, כי כוונתו של בא-כוח המשיב להגיש בקשה לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו, ובקשה כזו אכן הוגשה לבית המשפט המחוזי. בית המשפט המחוזי (כב' השופט ג' גדעון) דחה את טענותיו של בדבר כרסום דרמטי בחומר הראיות נגדו, אך נוכח חלוף הזמן מאז מעצרו של המשיב ומאז הוגש תסקיר בעניינו, הורה בית המשפט על קבלת תסקיר משלים, אשר במסגרתו תיבחנה חלופות מעצר נוספות. גם בפעם הזו, נמנע שירות המבחן מלהמליץ על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר. הדיון בבקשה לעיון חוזר נקבע ליום 20.10.2014, אך לבקשת בא-כוחו של המשיב, נדחה הדיון ונקבע ליום 13.11.2014.

10. לשלמות התמונה יצוין, כי ביום 14.9.2014, נערך הסדר טיעון בין המבקשת לבין שלושה נאשמים שהיו מעורבים בפרשה המתוארת בכתב האישום. נאשמים אלו הודו בחלק מן האישומים שיוחסו להם, והורשעו על-ידי בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט א' אינפלד) (ת"פ 24155-10-13). בגזר הדין, אישר בית המשפט את הסדר הטיעון וגזר על הנאשמים 12, 24, ו-36 חודשי מאסר לריצוי בפועל. עונשים אלה נקבעו בהתאם לחלקם היחסי של הנאשמים בביצוע העבירות, ותוך התחשבות במאפיינים אישיים רלוונטיים, כגון עבר פלילי. בית המשפט ציין בגזר הדין, כי מדובר בענישה מקלה, אשר מבטאת, בין היתר, חיסכון משמעותי מאד בצורך לנהל הליך שיפוטי.

הבקשה להארכת מעצר וטענות הצדדים בדיון

11. הבקשה שלפניי היא בקשה שניה להארכת מעצרו של המשיב מעבר לתשעה חודשים. לטענת המבקשת, המשיב הוא אשר יזם את ביצוע העבירות והיה "ראש וראשון לחבורת הקושרים". נטען, כי המשיב הפעיל והנחה את המעורבים האחרים בפרשה, במטרה להסוות את מעורבותו בביצוע העבירות. המבקשת טענה, כי העבירות אשר מיוחסות למשיב, והנסיבות בהן בוצעו העבירות, מלמדות כי נשקפת מן המשיב מסוכנות ברמה גבוהה לביטחון הציבור. הודגש בבקשה, כי מעשיהם של המשיב ושותפיו לביצוע העבירות נעשו בדרכים מתוחכמות, באמצעות התארגנות של מספר מעורבים, ובראשם המשיב, וגרמו נזק כלכלי משמעותי למתלוננים. לשיטתה של המבקשת, ניתן ללמוד על מסוכנותו של המשיב גם מעברו הפלילי. עוד טענה המבקשת, כי אין אפשרות

ליתן במשיב אמון במידה מספקת לצורך שחרורו לחלופת מעצר, וגם שירות המבחן נמנע מלהמליץ על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר, על סמך התרשמות ממאפייניו האישיים. אשר להתקדמות משפטו של המשיב, צוין כי ההליך מצוי "בעיצומה של פרשת התביעה", וכיום קבועים שישה מועדים נוספים לקיום ישיבות הוכחות.

12. בדיון שהתקיים בפניי, העריכה באת-כוח המבקשת, עו"ד דפנה שמול, כי משפטו של המשיב צפוי לדרוש את קביעתן של ישיבות נוספות, בנוסף לאלה שנקבעו עד כה. כמו כן ציינה עו"ד שמול, כי ייצוגו של המשיב הוחלף לאחרונה, ועשויה להיות לכך השפעה על קצב התקדמות ההליך. בנוגע לעונש אשר עשוי להיות מושת על השיב, צוין כי במועד ביצוע העבירה היה תלוי ועומד נגד המשיב עונש מאסר על תנאי, לתקופה של 12 חודשים.

13. בא-כוחו של המשיב, עו"ד ניר ליסטר, טען כי משפטו של המשיב צפוי להתמשך מעבר לתקופת ההארכה המבוקשת. לטענתו של עו"ד ליסטר, בית המשפט המחוזי ראה מקום לשחרר את המשיב לחלופת מעצר, אלא ששירות המבחן קבע, בשגגה, כי רמת המסוכנות הנשקפת מן המשיב היא ברמה גבוהה, וכי המפקחים השונים שהוצעו במסגרת החלופות, יתקשו למלא את תפקידם ביעילות. נטען, כי קביעות אלה הן קביעות "מרחיקות לכת", אשר נקבעו על סמך שיחה קצרה של קצינת המבחן עם המשיב, חרף עברו של המשיב, שאיננו "מכביד". לדבריו של עו"ד ליסטר, טענתו של המשיב לחפותו, וסירובו להודות במיוחס לו, הם שהיו בעוכריו וגרמו לכך ששירות המבחן לא ימליץ על שחרורו. עוד טען עו"ד ליסטר, כי חלוף הזמן מאז יום מעצרו של המשיב, לפני כשנה, משפיע על מערך השיקולים בהחלטה על המשך מעצרו של המשיב. בהקשר זה צוין, כי דינם של המעורבים האחרים בפרשה כבר נגזר, ועונשו של אחד מהם הועמד על שנת מאסר אחת בסך הכל.

דיון והכרעה

14. לצורך הכרעה בבקשה להארכת מעצר מעבר לתשעה חודשים, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, נדרשת עריכתו של איזון בין זכותו של הנאשם לחירות, לאור חזקת החפות העומדת לו, לבין האינטרס הציבורי בהשגרתו של הנאשם מאחורי סורג ובריח. במסגרת איזון ערכים זה, יש ליתן את הדעת למספר שיקולים, ובהם משך הזמן בו מוחזק הנאשם במעצר; קצב התנהלות ההליך המשפטי נגד הנאשם; עוצמת המסוכנות הנשקפת לציבור מן הנאשם; וחומרת העבירה ונסיבותיה. הכלל הוא, כי ככל שההליך המשפטי מתארך וקצב התקדמותו איננו משביע רצון, כך ייטו כפות המאזניים אל עבר שחרורו של נאשם, אך לצד זאת יש לבחון גם את הגורמים להתמשכות ההליך (בש"פ 5113/14 מדינת ישראל נ' אדינייב (3.8.2014); בש"פ 2105/14 מדינת ישראל נ' אגדה (1.4.2014); בש"פ 7876/12 מדינת ישראל נ' בראנס (29.11.2012)).

15. כתב האישום שהוגש נגד המשיב, מתאר מסכת חמורה של עבירות מרמה, אשר כל מטרתן היתה לזכות ברווח כלכלי ניכר על חשבונם של ספקים תמימים, אשר סברו כי הם מוכרים ציוד להפעלתו של אולם אירועים. מדובר בביצוע שורה של 31 עבירות, בהן "רכשו" המשיב ושותפיו, באמצעות שיקים ללא כיסוי, טובין בשווי כולל של למעלה ממיליון ש"ח. יפים לענייננו דברים שאמרת בפרשה אחרת: "עיון בכתב האישום מלמד, כי המשיב נטל, לכאורה, חלק מרכזי בשיטת מרמה מתוחכמת ושיטתית והוא פעל באינטנסיביות רבה על-מנת להוציא כספים ורכוש אחר מקורבנות תמימים, בהיקפים עצומים" (בש"פ 4159/13 מדינת ישראל נ' טזוז, בפסקה 16 (23.6.2013)). בנסיבות אלה, כפי שכבר נקבע לגבי המשיב בבש"פ 6916/13, חומרת המעשים מבטאת את "הסיכון

הנשקף מהמשיב לביצוע עבירות המסכנות את רכושו של הציבור ובטחונו באופן המגבש עילת מעצר נגדו". בהקשר זה, ובניגוד לטענת בא-כוחו של המשיב, נזקף לחובת המשיב גם עברו הפלילי, אשר כולל, בין היתר, הרשעה בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, אשר בגינה נגזרו על המשיב 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

16. המשיב לא הפנה טענות כלפי קצב ניהול ההליך, ולא נטען בפניי כי צפויים עיכובים בהתקדמות המשפט. בשלב זה נקבעו, כאמור, שישה מועדים לשיבות בתוך תקופת ההארכה המבוקשת, ובא-כוחו הנוכחי של המשיב, עו"ד ליסטר, הודיע בדיון שנערך בפניי, כי אין בכוונתו לבקש דחייה של המועדים. אמנם, מטענות הצדדים עולה, כי לא יהיה די בשיבות אלה על מנת להביא לסיום פרשת ההוכחות בתיק, אך מדובר בפרשה מורכבת למדי, ולכתב האישום צורפה רשימה ארוכה של עשרות עדי תביעה, כך שלטעמי לא מדובר, בשלב זה, בשיקול מכריע.

17. שאלת שחרורו של המשיב לחלופת מעצר נדונה בפני בית המשפט המחוזי מעת לעת, כמפורט לעיל. בא-כוחו של המשיב טען בפניי, כי בהחלטותיו של בית המשפט המחוזי ניתן משקל מופרז להמלצותיו של שירות המבחן, וכי התסקירים שנערכו בעניינו של המשיב אינם מבוססים די צורכם. לאחר עיון בתסקירים שהוגשו על-ידי שירות המבחן ובהחלטותיו של בית המשפט המחוזי, התקשיתי לקבל טענות אלה. מדובר בטענות שנטענו ללא ביסוס ראוי, ודומה כי הן מבטאות מורת רוח מן התוצאה, יותר מאשר הצבעה על פגם קונקרטי בהליך. בין היתר, צויין בהחלטה מיום 8.6.2014, כי בית המשפט המחוזי עצמו התרשם "מדפוס התנהגותו ומאפייני אישיותו" של המשיב, ולא מצא חלופה שבכוחה להפיג את עילת המעצר. בהמשך, וחרף האמור בהחלטות קודמות, הורה בית המשפט המחוזי, בהחלטה מיום 7.8.2014, על הגשת תסקיר משלים שיאפשר לבחון חלופת מעצר נוספת. לפיכך, כיום תלויה ועומדת בקשה נוספת של המשיב לעיון חוזר בהחלטת המעצר, וההחלטה בבקשה זו מסורה, כמובן, לשיקול דעתו של המותב שידון בבקשה.

18. המשיב נתון במעצר במשך כשנה, פרק זמן לא מבוטל. ואולם, לאחר שאיזנתי בין מכלול השיקולים המפורטים לעיל, הגעתי לכלל מסקנה כי בשלב זה כפות המאזניים אינן נוטות אל עבר שחרורו של המשיב לחלופת מעצר.

אשר על כן, הבקשה מתקבלת, ומעצרו של המשיב מוארך בתשעים ימים נוספים, החל מיום 8.10.2014, או עד למתן פסק דין בת"פ 24379-10-13 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ו בתשרי התשע"ה (20.10.2014).

ש ו פ ט